

2013 IN HET KORT

SAMENVATTING VAN
HET JAARVERSLAG

PENSIOENFONDS
ARCHITECTENBUREAUS

TOELICHTING OP HET JAARVERSLAG

In het 'Jaarverslag 2013' legt het pensioenfonds uitgebreid verantwoording af over de ontwikkelingen, besluiten en gebeurtenissen van het afgelopen jaar. '2013 in het kort' bundelt de onderwerpen die de meeste deelnemers, werkgevers en gepensioneerden interesseren.

Het biedt allereerst een toelichting op de financiële positie en ontwikkelingen. Daarna volgt een overzicht van de aantallen betrokkenen: deelnemers, bureaus en gepensioneerden. Het eindigt met een selectie van de belangrijkste besluiten die het fonds in 2013 heeft genomen.

FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

VERPLICHTINGEN MET 5,0% AFGENOMEN

De belangrijkste taak van een pensioenfonds is om pensioen uit te kunnen keren aan de deelnemers. Volgens vaste regels berekent het fonds hoeveel vermogen het in kas moet hebben om deze individuele pensioenuitkeringen mogelijk te maken. Deze ‘verplichtingen’ zijn het afgelopen jaar met € 149 miljoen, 5,0%, afgenomen. Bijgaande grafiek geeft de invloed van verschillende factoren op de verplichtingen.

Verplichtingen	€ mln.	%
Eind 2012	3.129	
Afname	-149	-5,0 %
Eind 2013	2.980	

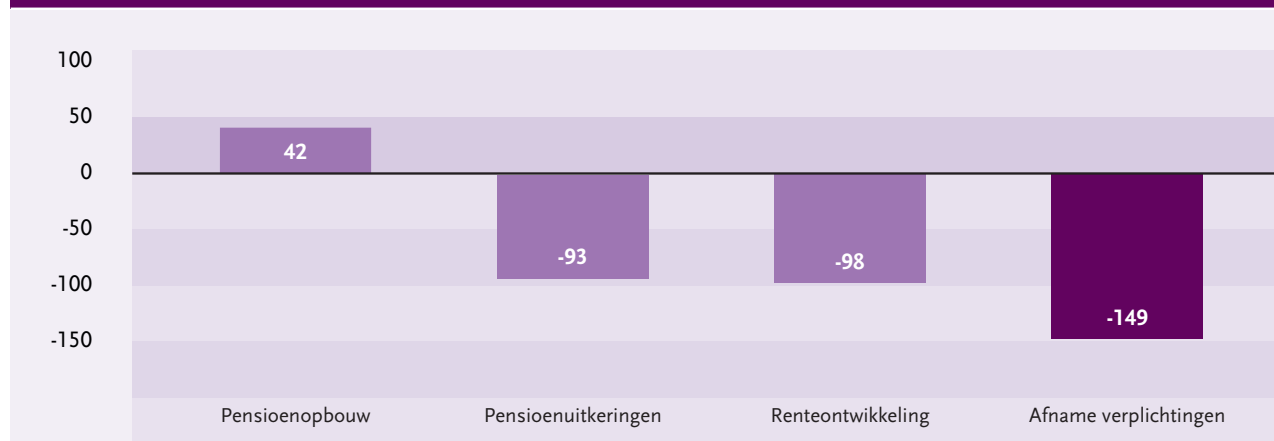
Pensioenen

Werknemers bouwen als actieve deelnemers pensioen op. Het afgelopen jaar bedroeg deze pensioenopbouw 1,9% van de pensioengrondslag. Hierdoor groeiden de verplichtingen van het fonds met € 42 miljoen. Aan de andere kant leidde de uitkering van pensioenen ertoe dat de verplichtingen met € 93 miljoen afnamen. Per saldo leverden pensioenopbouw en –uitkering afgelopen jaar een daling van de verplichtingen met € 51 miljoen op.

Rente

De verplichtingen van het pensioenfonds worden berekend met de marktrente. Als de rente daalt, dan stijgen de verplichtingen. Het pensioenfonds heeft dan meer vermogen nodig om aan zijn verplichtingen te voldoen. Als de rente stijgt, dan dalen de verplichtingen.

Ontwikkeling verplichtingen

Afgelopen jaar steeg de marktrente nadat deze de jaren ervoor telkens daalde. Hierdoor namen de verplichtingen met € 98 miljoen af.

gepensioneerden afgingen. Er vond afgelopen jaar geen correctie van de verplichtingen vanwege de levensverwachting plaats.

Samenvattend

Na jaren van stijging namen de verplichtingen het afgelopen jaar af. Dat komt in de eerste plaats door de toenemende marktrente. Verder kwamen er minder pensioenrechten van werknemers bij dan er voor

BEZITTINGEN MET 2,6% TOEGENOMEN

De bezittingen namen in 2013 met € 81 miljoen toe tot € 3.184, een stijging van 2,6%. Bij de ontwikkeling van de bezittingen spelen verschillende factoren een rol. In bijgaande grafiek zijn deze gegroepeerd weergegeven.

Bezittingen	€ mln.	%
Eind 2012	3.103	
Toename	81	2,6 %
Eind 2013	3.184	

Pensioenen

Het pensioenfonds ontving € 57 miljoen pensioenpremie van werknemers en werkgevers en keerde € 93 miljoen aan pensioenen uit aan pensioengerechtigden. Per saldo namen de bezittingen hierdoor met € 36 miljoen af.

Vermogensontwikkeling

De aandelenmarkten hebben een bijzonder goed jaar achter de rug, maar de overige beleggingen bleven hierbij achter. Het pensioenfonds behaalde bij elkaar een beleggingsresultaat van € 106 miljoen. Dit bestond voor € 24 miljoen uit dividenden en andere uitkeringen aan beleggers.

Schenking SUA

Bij de overgang van eindloon naar middelloon in 2006 is

een aanvullingsregeling geïntroduceerd voor wie vóór 1950 geboren is. De aanvullingsregeling wordt uitgevoerd door de SUA en loopt eind 2014 af. Het bestuur van de SUA voorziet een batig saldo en heeft besloten om € 14 miljoen aan het pensioenfonds te schenken ter verhoging van de algemene reserve.

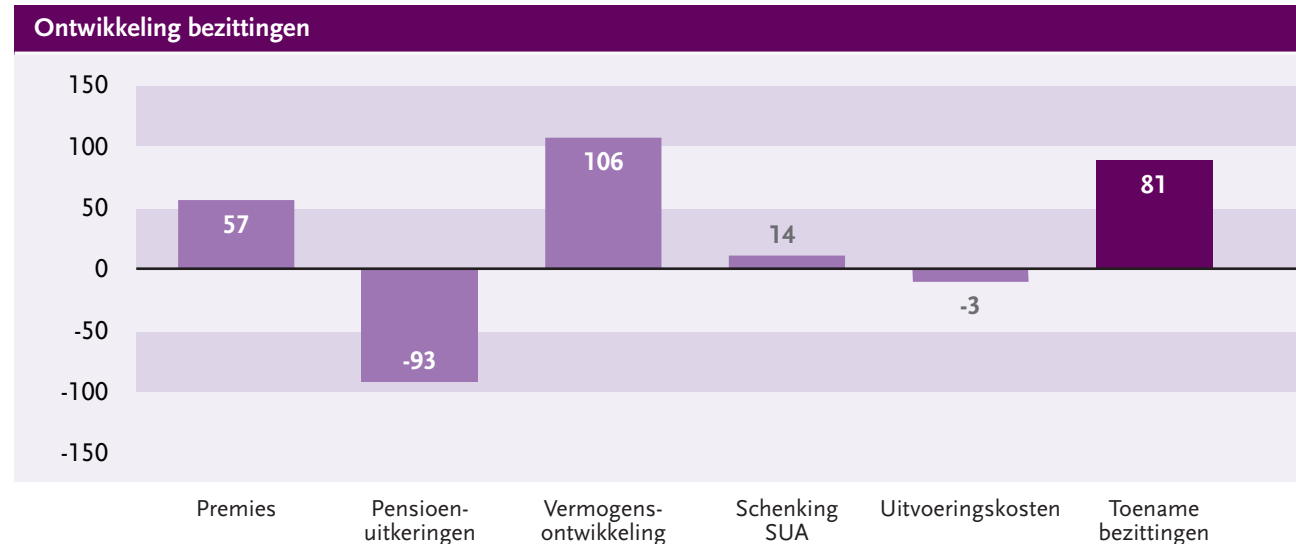
Uitvoeringskosten

Het bestuur let scherp op de kosten van de uitvoering

van de pensioenregeling. Toch namen deze kosten afgelopen jaar met 4% toe: van € 3,2 miljoen in 2012 naar € 3,3 miljoen in 2013. De stijging per actieve deelnemer en gepensioneerde was 9%: van € 161 (in 2012) naar € 175 (in 2013). Naast de stijging van de kosten speelde de daling van het aantal actieve deelnemers en gepensioneerden hierbij een rol.

Samenvattend

De vermogensontwikkeling en de schenking van de SUA leidden tot een toename van de bezittingen van het pensioenfonds. Niet eerder werd een jaar met een hoger vermogen afgesloten.

BELEGGINGEN

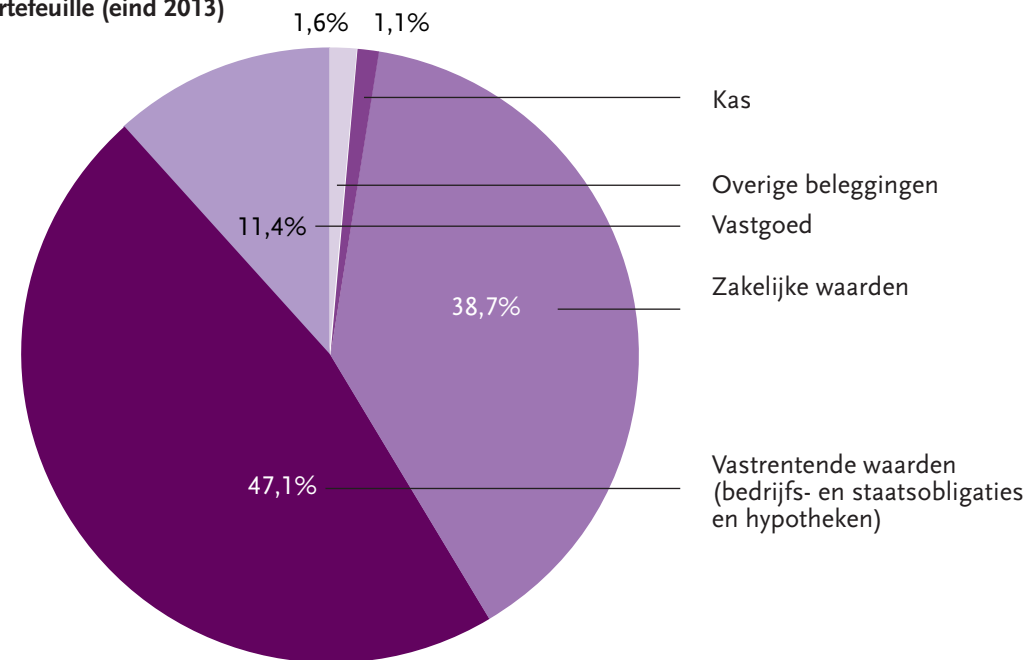
Vermogensbeheer

PGGM Vermogensbeheer is voor ruim 80% van de portefeuille de vermogensbeheerder van het fonds. Het resterende deel - vastgoed en hypotheek - wordt beheerd door Syntrus Achmea Real Estate & Finance. PGGM levert als integraal vermogensbeheerder de dienstverlening vanaf het strategisch beleggingsadvies tot en met de verantwoording van de resultaten. Hij let niet alleen op rendementen maar zorgt ook dat het vermogen verantwoord belegd wordt. In alle beleggingsactiviteiten wordt bewust rekening gehouden met milieu, sociale factoren en goed ondernemingsbestuur.

Beleggingsbeleid

Door het vermogen te spreiden over verschillende categorieën beleggingen zet het pensioenfonds in op een hoog, maar stabiel rendement. Daarbij zorgt het pensioenfonds ervoor dat het beleggingsrisico in balans is met de te verwachten opbrengsten. Dit vergroot de robuustheid onder verschillende economische omstandigheden en vermindert schommelingen in de dekkingsgraad. Vanwege de geringe toegevoegde waarde, de complexiteit en het speculatieve karakter zijn de posities in grondstoffen het afgelopen jaar afgebouwd. De portefeuilledeling aan het einde van het jaar is in bijgaande grafiek weergegeven.

Portefeuille (eind 2013)

Resultaten versus benchmarks

Met de portefeuille werden in 2013 positieve beleggingsresultaten gerealiseerd. Exclusief het effect van de renteafdekking bedroeg het overall rendement 7,69%. Door de stijging van de rente nam de waarde van de renteafdekking echter af. Hierdoor werd het resultaat incl. renteafdekking gedrukt tot 3,46%. De benchmark bedroeg 3,66%. In de categorieën zakelijke

waarden (zoals aandelen) en vastgoed werden positieve resultaten gerealiseerd die boven de benchmark lagen. Bij de belangrijke categorie vastrentende waarden waren de resultaten echter negatief. De oorzaak lag vooral in de opkomende markten die in 2013 een moeilijk jaar hadden. Ondanks de afbouw van de categorie grondstoffen werd daarin een positief resultaat gehaald dat boven de benchmark lag.

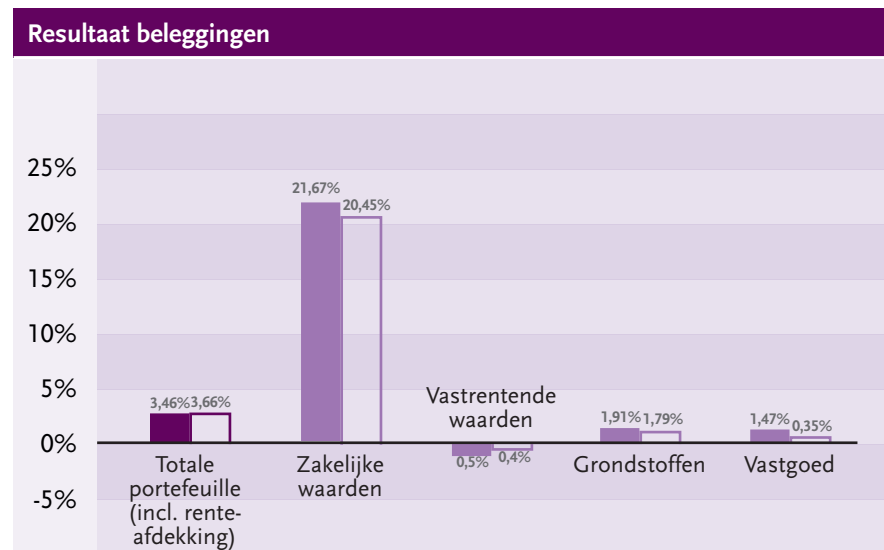
Kosten vermogensbeheer

De kosten van het vermogensbeheer namen met 14% af, van € 12,3 miljoen in 2012 naar € 10,6 miljoen afgelopen jaar. Als percentage van het gemiddeld belegd vermogen bedroegen de kosten 0,34% (versus 0,38% in 2012). Per actieve deelnemer en gepensioneerde werd € 561 (versus € 617 in 2012) aan kosten vermogensbeheer gemaakt.

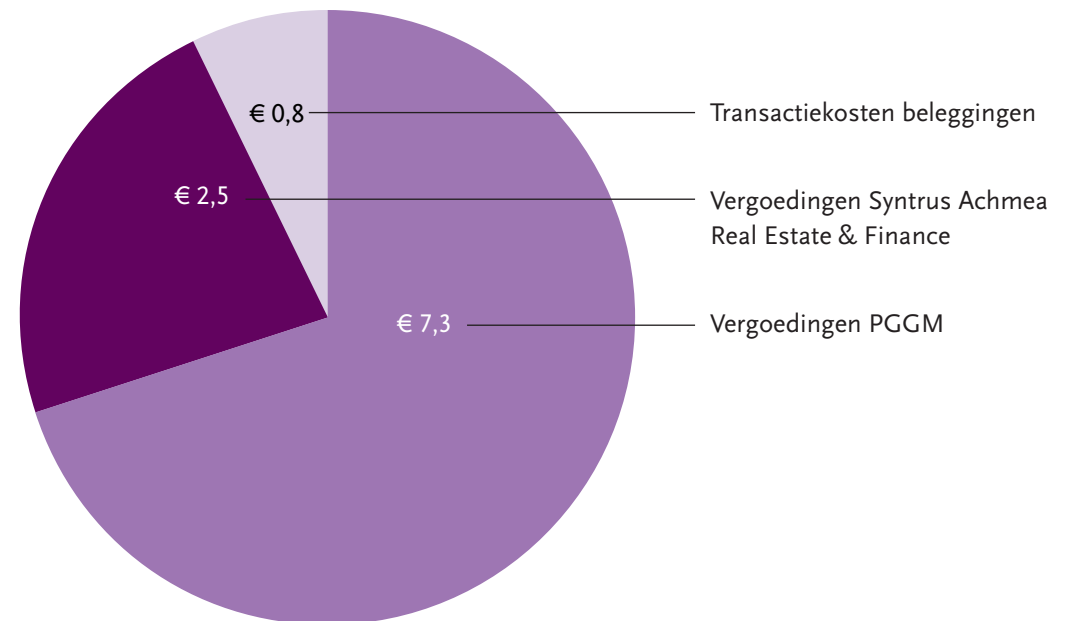
De daling van deze kosten is vooral aan de afname van de transactiekosten toe te rekenen. De vergoedingen aan PGGM en Syntrus Achmea Real Estate & Finance namen toe. Dit werd onder andere veroorzaakt doordat de performance fees stegen vanwege de positieve beleggingsresultaten.

De exploitatiekosten van vastgoed worden niet langer gezien als vermogensbeheerskosten. Voor een eerlijke vergelijking laten we deze ook in de cijfers van 2012 buiten beschouwing. De exploitatiekosten daalden van € 5,4 miljoen naar € 3,9 miljoen.

■ Resultaat □ Benchmark

Kosten vermogensbeheer (in mln.)

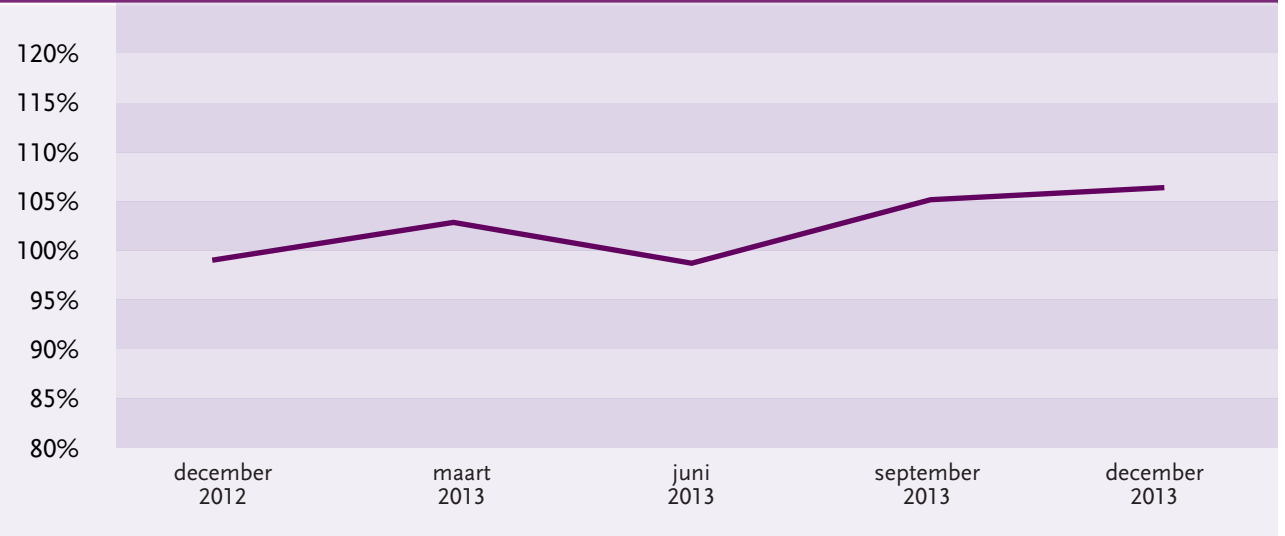

DEKKINGSGRAAD

De financiële positie van het fonds verbeterde in 2013 substantieel. De dekkingsgraad sloot het jaar af op 106,8%, een toename van ruim 7% t.o.v. 99,2% eind 2012. Zowel de afnemende verplichtingen als het toenemende vermogen droegen hier aan bij. Door deze stijging kwam de dekkingsgraad boven de grens van 105,6% en kon het herstelplan zonder aanvullende maatregelen worden afgesloten.

Dekkingsgraad (per kwartaal)

ONTWIKKELINGEN BUREAUS, DEELNEMERS EN GEPENSIONEERDEN

De economie en de vergrijzing leidden ook afgelopen jaar tot belangrijke verschuivingen in de aantallen werknemers en gepensioneerden. De economische crisis heeft de branche sterk geraakt, wat tot uitdrukking komt in de sterke daling van het aantal actieve deelnemers. Door de vergrijzing neemt het aantal gepensioneerden toe. In 2012 hadden we 30% meer gepensioneerden dan werknemers. In 2013 was dit verschil opgelopen tot 70%.

Deelnemers

2013 was het vijfde jaar op rij dat het aantal actieve deelnemers afnam, dit keer met bijna 19% naar 7.063 deelnemers. Niet eerder was de daling zo sterk, wat de gevolgen van de economische crisis voor de branche illustreert. Ook het aantal aangesloten bureaus nam af. Het aantal werknemers per aangesloten bureau daalde van 4,6 naar 3,9. Het aantal gewezen deelnemers nam in 2013 met ruim 3% toe tot 26.883.

Aangesloten bureaus		
Eind 2012	1.868	
Afname	-45	-2,4 %
Eind 2013	1.823	

Gewezen deelnemers		
Eind 2012	26.012	
Toename	871	3,3 %
Eind 2013	26.883	

Actieve deelnemers		
Eind 2012	8.693	
Afname	-1.630	-18,8 %
Eind 2013	7.063	

Gepensioneerden (alle pensioenen)		
Eind 2012	11.223	
Toename	749	6,7 %
Eind 2013	11.972	

BESTUURSBSLUITEN

Het bestuur van het fonds is verantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenregeling. Hier volgt een selectie van onderwerpen die in 2013 op de agenda stonden.

Korting

In de eerste weken van 2013 moest het bestuur besluiten de pensioenen en opbouw van pensioenen per april 2013 met 2,8% te verlagen. Deze korting is conform richtlijnen van De Nederlandsche Bank verwerkt in de cijfers over 2012. Mede door deze korting herstelde de dekkingsgraad in 2013 voldoende om een

tweede korting in 2014 te voorkomen. De herstelperiode is daarmee afgesloten.

Opbouw

Als gevolg van de renteontwikkeling zou de premie in 2013 stijgen. Om dat te voorkomen hebben de sociale partners op voorstel van het pensioenfonds besloten om de pensioenopbouw te verlagen. Door deze van 2,1% in 2012 naar 1,9% in 2013 te brengen, kon de totale pensioenpremie gehandhaafd blijven op 30,3% van de pensioengrondslag.

Renteafdekking

Het bestuur heeft gekeken naar alternatieve manieren om het risico van rentedaling af te dekken. Zo is de mogelijkheid onderzocht om deze renteafdekking bij een andere uitvoerder onder te brengen. Ook is gekeken naar de inzet van andere middelen voor de renteafdekking. Om redenen van kosten, uitvoeringstechnische risico's en een negatief effect op de dekkingsgraad heeft het bestuur besloten om de renteafdekking niet te wijzigen.

PENSIOENFONDS
ARCHITECTENBUREAUS

COLOFON

Het jaarverslag 2013 is te downloaden van www.architectenpensioen.nl. De brochure '2013 in het kort', biedt een toelichting op de gang van zaken in 2013. Deze maakt daarvoor gebruik van gegevens en informatie uit het jaarverslag, maar heeft geen officiële status.

HEBT U VRAGEN?

Service desk

088 008 4056 (werkdagen 8.00 – 18.00 uur)

E-mail

bestuur@pensioenfondsarchitectenbureaus.nl

Adres

Pensioenfonds Architectenbureaus
p/a Syntrus Achmea
Postbus 40040
7300 AX Apeldoorn

Website

www.architectenpensioen.nl